

A Magyar Könyvtárosok Egyesületének XX. vándorgyűlése

„Viszontlátásra tehát 1988-ban Szekszárdon!” – fejezte be az MKE XIX. vándorgyűléséről szóló beszámolóját az egyesület főtitkára, *Poprády Géza* (*Könyvtáros*, 1987/11. sz.). A szekszárdiak állták a szavukat, nem kerestek és találtak kifogást, ürügyet, objektív nehézséget, megszervezték, megrendezték, lebonyolították július 7-e és 9-e között, emberpróbáló kánikulában, az immár akár jubilálónak is tekinthető, klasszikus hagyományaink közé illeszthető vándorgyűlést. Az összehasonlítás roppant nehéz, hálátlan és talán terméketlen is. Szekszárd kétségkívül meghittebb, bensőségesebb, „egymásköztibb” volt, mint Szolnok. Ez utóbbi viszont kétségkívül nagyszabásúbb volt mind a résztvevők számát, mind a felvonultatott „nagyagyúkat” (akadémikus is csaknem féltucat akadt a Tisza-parti városban) tekintve. Szekszárdon még a házigazda, a plenáris ülést megnyitó *dr. Péter Szigfrid*, az MSZMP Tolna Megyei Bizottságának első titkára is kollégának számított. Maga hivatkozott rá klasszikus retorikájú megnyitó beszédében, hogy személyében egy egykori könyvtáros szól a vándorgyűlés résztvevőjéhez. A két vándorgyűlés témája közt is volt bizonyos „méretkülönbség”. Abszolút tudományos, szinte a szakma elitjére szabott volt a szolnoki téma (*A könyvtárak szerepe az információközvetítésben. Társadalmi igények – információs szolgáltatások és értékesítésük*), míg a szekszárdit (*Könyvtárpolitika és gazdaság*) mindenki lefordíthatta saját nyelvére, mindenki úgy érezhette: de te fabula narratur. Csattanósan nyilvánvalóvá vált megint a hegeli mondás, mely szerint nem kell suszternek lenni ahhoz, hogy tudjuk, hol szorít a cipő. Nekem személy szerint kétségkívül Szekszárd tetszett jobban. Bizonyos, hogy a vándorgyűlés felépítése Szekszárdon volt szerencsésebb. A ragyogó szolnoki ötletből, amelyet olyan sokan méltattak, az ún. előkonferenciából, amely válogatott keveseknek szólt, és amelyen a nemzetközi-

külföldi szakemberek kaptak szót, Szekszárdon utókonferencia lett, kevésbé kirekesztő, inkább fakultatív jelleggel. A vándorgyűlés itt azzal kezdődött, amivel érzésem szerint kezdődnie kell, a plenáris üléssel, ahol mindenki jelen van, ahol látható, kik és mennyien is vagyunk együtt. E plenáris ülést, amelyet – mint említettük – *dr. Péter Szigfrid* nyitott meg, nem zsúfolták tele a szekszárdiak, illetve az MKE szervezői „nagyelőadásokkal”. *Lengyel László*, a Pénzügykutató Rt. munkatársa sem volt akadémikus, aki mindenkit lehengerelt volna tudományos súlyával. Kedves, szinte kölykös kandidátust ismerhettünk meg személyében, aki kötetlenül, előszóval vázolta, adta elő gondolatait (*A magyar gazdaság és hatása a kulturális területre, a könyvtárakra*). Ezt követően több előadás már nem is hangzott el, öt korreferátum csatlakozott *Lengyel László* vitaindítójához: *dr. Ambrus Zoltáné*, a Békés Megyei Könyvtár igazgatójaé, *André Miklósé*, a MEDOSZ főmunkatársaé, *Deák Sándoré*, az FSZEK gazdasági igazgatójaé, *dr. Gomba Szabolcsnéé*, a KLTE Központi Könyvtára főigazgatójaé, valamint *Győri Erzsébeté*, az OSZK KMK osztályvezetőjéé. Mint a névsorból is kiviláglik, a „hivatalos hozzászólók” egytől egyig a szakma berkeiből kerültek ki, nem prelegálni akartak, nem okítani-felvilágosítani a misera plebszet, hanem mintegy helyettük szólani, a belső gondok, problémákat kimondani, körüljárni. Szinte tantételszerűen világossá vált így mindenki számára: ilyen és ilyen a gazdasági helyzet, ezt és ezt várhatja (azaz nem várhatja) a kulturális szféra, és a kulturális szférának is lenézett, kis „maradványa”, a könyvtárügy, illetve – mindezen ellenére – ezt meg ezt azért teheti, tehetné, kellene, hogy tegye. Használható ötletek sora hangzott el, *Lengyel László* iróniával enyhített pesszimizmusa csakúgy felvillantott néhány „és mégis”-t, mint *Gomba Szabolcsné* sötétebb színárnyalatú szövege, nem is szólva

dr. Ambrus Zoltán fiatalos dinamizmusáról, vagy Győri Erzsébet konok racionalizmusáról, Deák Sándor imponáló gyakorlatiasságáról. A plenáris ülés éppen nem csak a kitüntetések (Szocialista Kultúráért, Kiváló Munkáért, MKE-emlékérem, miniszteri dicséret) átadása miatt nem zárult fekete hangulatban, hanem elsősorban a biztató tettekészség, ötletgazdagság, bátor elszántság, „csakazértis”-felkiáltások és fogadkozások okán. Ezt a színebb, világosabb tónust erősítették a Babits Mihály Megyei és Városi Művelődési Központnak (ennek színháztermében kapott helyet a plenáris ülés) különböző csarnokaiban részlegeiben kiállított eszközök, információ-árasztó dokumentumok, röptiben, percre készen megjelenő sokszorosított újságok és hírlevelek, „praktékus” kiadványok, szórólapok stb. Ezek tömkelegéből nemcsak az derült ki, hogy még a könyvtárosoknak is vannak „csodafegyvereik”, hanem az is, hogy abban a megyében került sor a vándorgyűlésre, amely – ez ideig – leginkább hajlott *Arató Antal* intő szózataira, kifogyhatatlan ötleteinek megvalósítására. E kiállításokon, bemutatókon szép számmal láthattunk külföldi résztvevőket is. A nyugati és szocialista táborbéli képviselők eszközkavalkádja jótékonyan felkavaró-élénkítő hatással volt a szünetekben regenerálódóbáméskodó-beszélgető könyvtárosokra.

Talán nem is illik pontosan beszámolni az esti baráti találkozóról, a terített asztalokról és a gazdag italválasztékról. Aki nem volt ott, annak csak nagy fogat csinálnánk, aki ott volt, amúgy sem felejtethi. A szellemet és franciás eszrit-t elsősorban *Póla Károlynak*, a Tolna Megyei Tanács művelődési osztályvezetőjének pohárköszöntője, valamint a Szekszárdi Megyei Könyvtár díszruhába öltözött főmunkatársainak műsora képviselte a találkozó barátok körében, az újra és újra feltámadó borúsabb hangulatokat (gazdaságról beszéltek szinte minden informális kiscsoportban) táncos kedvű párok sokasága oszlatta.

Másnap korán reggel az egyes szekciók és munkabizottságok üléseire került sor. Különböző színhelyeken zajlottak ezek, lényegében hasonló módon, lebontva-konkretizálva a plenáris ülés általános mondandóit. Az ifjúsági, iskolai és gyermekkönyvtári szekció vitáit *dr. Nagy Attila* vezette (a téma *Közoktatásunk korszerűsítésének aktuális feladatai, különös tekintettel a könyvtárakra* volt), a műszaki könyvtári szekcióét (*Az információs szolgáltatások gazdasági kérdései*) *Ottovay László*, a

társadalomtudományi szekcióét (*Könyvtáros-egyesület vagy szövetség. Az egyesületek jogi, gazdasági környezete és belső szerkezete*) *dr. Huszár Ernőné*, a zenei szekcióét (*A zenei gyűjtemények és a gazdálkodás*) *Gócza Gyuláné*, az audiovizuális munkabizottságét (*Az AV-dokumentumok jövője*) *Biró Ferenc*, a módszertani munkabizottságét (kerekasztal-beszélgetés *Könyvtár és gazdaság* címmel) *Papp István*, az osztályozási és indexelési bizottságét (*Egy osztályozási rendszerről egy másik osztályozási rendszerre történő átállás gazdasági-pénzügyi kérdései*) *Domokos Miklósné*. Felsorolni is sok lenne, kik, milyen rangú szakemberek tartottak vitaindukáló előadásokat a különböző szekcióüléseken. Igaz, *Gazsó Ferenc* miniszterhelyettes, aki az ifjúsági szekció sztárja lett volna, nem jöhetett el (méltó helyettesről gondoskodott), de így is olyan „nevek” léptek fel a különböző üléseken, mint – épp csak tallózva köztöttük – *Vekerdy Tamás*, *Kovács Dezső*, *dr. Román Lászlóné*, *Hegedüs Péter*, *Kiss Jenő*.

Harmadnapon, a megyeháza dísztermében került sor az „utókonferenciára”. A plenáris ülés elnökségében is helyet foglaló díszvendég, az IFLA újdonsült főtitkára, *Paul Nauta* tartotta itt az első előadást, stílszerűen *Az elő- és utókonferenciák jelentősége a könyvtáros egyesületek munkájában* címet választotta. Az igen magas szakmai szintet képviselő tanácskozáson előadással szerepelt *Hf. Dr. Ferdinand Baumgartner*, *Karl-Heinz Jügelt*, *Heinz Buchmüller*, *Rob Kooyman*, *dr. Duka Zólyomi Emese* és *dr. Eberhard Mertens*. Vagyis az osztrák kelet- és nyugatnémet, holland és csehszlovák könyvtárügy kiemelkedő, vezető képviselői. Még az utókonferenciával egy időben zajló ifjúsági programon is szovjet-észt előadó bilincselte le a hallgatóságot, a hazai gondokkal-szemponatokkal már „telített” magyar közönséget.

Lehet, léhaságnak tűnik, ha az ugyanezen napi kulturális programokról, hangversenyekről, kiállításokról, művelődési élményekről már nem számolunk be. Számuk sok, színvonaluk magas, az irántuk megnyilvánuló érdeklődés intenzív volt. Ez azonban már nem a szakma belső dolgairól, hanem egyrészt a vendéglátók grandezzájáról, másrészt a könyvtárostársadalom – sokszor titkolt – esztétikai vájtfülűségéről tanúskodik. Nem egészen ez a helyzet a negyedik nap (szombat) szakmai kirándulásával kapcsolatban. A négy program mindegyike rafinált választékkal szolgált azok-

nak, akik ezúttal tanúságot tehetek arról, hogy nem szakbarbárok, ám Illyés- és Perőfi-emlék-helyek felkeresésekor, a paksi atomerőmű vizitálásakor sem tagadhatják meg könyvtáros voltukat.

Minden MKE vándorgyűlés, a szekszárdi XX. is, össz-szakmai „csúcstalálkozó”. A *Könyvtáros* azonban csak halvány képet nyújthat élő gazdagságáról. Ezúttal közölheti a plenáris ülésen elhangzott előadást, a korreferátumok szövegét (megfosztva persze őket az előszó és a környezet varázsától), valamint a szekcióülések vitáinak összefoglalásait. Fájó szívvel bár, de átengedte lapunk a közlés dicshírét a *Könyvtári Figyelő*nek az utókonferenciát illetően, valamint le kellett mondania a műszaki könyvtári szekció vitájának ismertetéséről. A vitavezető szekcióelnök ugyanis anyagot nem szállított. Lelke rajta.

Kedves és megható jelenete volt a vándorgyűlésnek, amikor *Lovas Henrik*, a Szekszárdi

Megyei Könyvtár nyugalomba vonult igazgatója átadta a stafétabotot utódjának, az e minőségben először nyilvánosság elé lépő *Elekes Eduárdné*nek, akinek, enyhén szólva, fölöttébb sok reményre jogosító entrée-ja volt így a vándorgyűlés. Erről azonban – személyi kérdésről lévén szó – az olvasó *Perszonália* rovatunkban kaphat bővebb felvilágosítást.

Hogy a vándorgyűlés szakmai tanulságai óriási horderejűek, hogy szellemi hozadéka „nílusi áradású”, arról a következő évek szakirodalma sokkal jobban meggyőzheti majd az érdeklődőt, mint e cikk szerzőjének esküvései, azt azonban minden résztvevő tanúsíthatja, hogy a szekszárdi vándorgyűlés új értelmet adott a műfajnak, bebizonyította, hogy e rendezvényformára szükség, égető szükség van. Köszönet érte a házigazdáknak, a rendezőknek.

Vajda Kornél